

повсякденне життя. Його можна побачити на різних художніх творах, в мультиплікації та на телебаченні. Рідкісний кінофільм в жанрі «фентезі» в наш час виходить без образу білого єдинорога. В сувенірних магазинчиках цей образ присутній на різноманітних амулетах, прикрасах та декоративних виробках. Іграшки-єдинороги полюбилися малюкам і знайшли собі місце в дитячих кімнатах поряд з ляльками, тваринками, іншими казковими та міфічними персонажами.

Образ єдинорога в наш час використовується на гербах міст, муніципальних округів та сільських поселень (Лисьвенський район, м. Лисьва, м. Боготол, м. Швєбіш-Гмюнд, МО Шувалово-Озерка, пос. Сосенське, тощо), на логотипах різних фірм, компаній та організацій (приватне видавництво «Еліст-Книга», творча майстерня «Золотий єдиноріг», «Лисьвенська металургійна компанія», парфумерне співтовариство «Best in Show: Мій парфумерний єдиноріг», «Петроградський єврейський університет», компанія побутової техніки «Mystery Electronics», пародійна релігія «Invisible Pink Unicorn», тощо), турнірів і фестивалів («Modern Monsters», «Standard Series», «Best Limited Player» тощо), у творчості музикантів, художників і письменників.

На основі дослідження друкованих джерел та художніх творів було з'ясовано, що популярність і розмаїття трактувань сутності образу єдинорога робить його одним з найяскравіших і найкрасивіших образів-символів світової культури, у якому втілено мрію про гармонію, чистоту думок і свободу; виявлено значні зміни у трактуванні сутності та особливості тлумачення образу єдинорога у візуальному мистецтві, що засвідчує унікальність цього міфічного персонажу.

Список використаних джерел:

1. Власов В. Г. Новый энциклопедический словарь изобразительного искусства : В 10 т. Т. III : Г–З. / В. Г. Власов. – СПб. : Азбука классика, 2005. – 752 с.
2. Энциклопедия восточного символизма. Серия «Символы». Книга 6. / [сост. К. А. Вильямс]. – М. : Ассоциация Духовного Единения «Золотой Век», 1996. – 432 с.

Коваль-Цєпова А.В.

старший викладач,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ТВОРЧІ РОБОТИ ДІТЕЙ ВУЛИЦІ ЯК КОМПОЗИЦІЙНИЙ АКЦЕНТ ІНТЕР'ЄРУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ЗАКЛАДУ ДЛЯ ДІТЕЙ

Подолання агресії та насилля у дітей вулиці на сьогодні є важливим завданням для системи соціального захисту дітей. Адже високі показники кількості дітей, що за різними причинами залишились без батьківської опіки додають актуальності даному питанню. Економічна ситуація, що склалася на

сьогодні в країні, загострює проблему та призводить до обмеження можливостей для культурного дозвілля у молодшого покоління.

Важливим аспектом у вихованні дітей є просторове середовище дитини. Тому необхідними є дослідження особливостей архітектурних просторів у спеціалізованих закладах для неповнолітніх, що потребують соціальної адаптації спрямовані на покращення житлових умов дітей, що виховуються поза родиною. Вагоме науково-практичне значення мають дослідження та проектно-творчі роботи з питань архітектури навчальних закладів, по проектуванню та удосконаленню роботи закладів щодо виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – Кабанова І.В., Мубаракшиної Ф.Д.; архітектурній організації дитячого рекреаційного середовища присвячені роботи Крижановської Н.Я., Солодилової Л.А., Петровської О.В.

Роботи Корчака Я. стали значним внеском для подальшого формування комфортного простору зростання для вихованців дитячих будинків. Величезна практична цінність даних досліджень, що не обмежується суто педагогічними аспектами. Автор пропонує конкретні прийоми в дизайні інтер'єру для створення позитивного впливу на виховання світогляду дитини, а також педагогічне значення. Інтернат, на думку, Корчака Я. це найдрібніші, але водночас найголовніші деталі [2, с. 187]. Педагог-гуманіст зазначав небезпеку використання занадто «відкритих та великих» рекреаційних зон та зон для тихого відпочинку. Перевагу вбачав у невеликих кімнатах для сну, але з урахуванням санітарних зон у безпосередній близькості до них. Важливий аспект вбачав у правильності трактування архітектурного простору для директора-керівника заклада, адже ця ключова фігура для закладу не повинна бути повністю відокремленою кабінетом від життя у закладі. Керівник стає вихователем, коли має змогу керувати процесом споглядаючи його з середини та бути частиною всього організму закладу. В ході практичних досліджень досить часто автор статті спілкувалася з керівниками та директорами закладів соціального захисту дітей на Україні, які навіть частково жили в своїх кабінетах, настільки вболівали за своїх вихованців, але при цьому їх кабінети були ізольовані від основної «дитячої» частини закладу. Така парадоксальна ситуація була зумовлена у переважній більшості типом споруди та архітектурно-планувальною організацією простору. Адже можливості інтер'єрних рішень в залежності від типу споруд у даних закладах принципово відрізняються. Якщо експлуатація приміщень йде у спеціально збудованих спорудах, дизайн інтер'єрів має більш виразний та динамічний характер, архітектурно-планувальні рішення тут є основою для подальшого декорування. На противагу цьому дуже обмежені можливості у пристосованих спорудах на основі вже існуючих будівель і функцію вибірково-фрагментарного декорування виконує дизайн інтер'єрів, основне його завдання тут – зменшення недоліків у планувальних рішеннях, але не повне їх усунення [1, с. 78].

Потрібно зазначити, що у нашій країні характерне використання другого «обмеженого» типу приміщень набагато частіше, у порівнянні з спеціально збудованими спорудами, для закладів соціального захисту дітей. Тому доцільно вдосконалювати та постійно шукати нові просторові рішення та підходи у

роботі з даними інтер'єрами. Важливо дати «нове» та «унікальне» значення буденним речам, які, в свою чергу, є невід'ємною та важливою складовою для життя мешканців даних закладів.

От, наприклад, такі важливі складові інтер'єру закладів соціального захисту дітей, як дошка для об'яв, поштова скринька для приватних повідомлень, поличка для загальних потреб, шафа знахідок, місце для знарядь прибирання та комірчина для дрібних, але важливих речей можуть виступати повноцінними арт-об'єктами. На думку Корчака Я., саме ці елементи інтер'єру потрібні були дітям для допомоги в організації свого непростого життя в дитячих будинках та інтернатах, то ж тепер доцільно розглянути їх в контексті сучасного дизайну інтер'єрів закладів соціального захисту дітей.

Кожен з даних елементів може стати як домінантою у загальній концепції інтер'єру так і продовженням та доповненням загальної ідеї, тематики, кольорової гами архітектурного простору закладу для дітей. Важливо саме на етапі проектування надати вагомого значення даним елементам дизайну. Адже від цього буде залежати позитивний кінцевий результат всього проекту дизайну інтер'єрів закладу соціального захисту дітей.

Художня експозиція творчих робіт вихованців спеціалізованих закладів для дітей, що там проживають, має дуже важливу психологічну складову. Завдяки тематичним, сезонним та святковим експозиціям можливо змінювати атмосферу архітектурного простору всього закладу соціального захисту дітей та змінювати акценти та композиційні домінанти. Потрібно враховувати, що експозиції можуть бути постійними або тимчасовими. Для дитячих закладів поширене використання різних видів експозицій у виставковій діяльності. Адже коло творчих інтересів, для мешканців закладу соціального захисту надзвичайно широке. Отже, повинно бути продумане та відведене місце для експонування робіт різних видів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва у дитячій творчості вихованців даних установ.

Користь від проведення такого роду заходів буде досить високою. Так як діти долучаються спочатку до творчості, потім приймають участь у підготовці експозиції та мають змогу постійно змінювати та поновлювати її. Високий показник виховного потенціалу закладено у даних заходах. Саме тому у інтер'єрах закладів соціального захисту дітей повинно бути відведено та спеціально облаштоване місце для експозиції творчих робіт вихованців. Важливо правильно враховувати особливості штучного освітлення для різного роду експонатів та тематичних складових. Потрібно залучати сучасний досвід галерейної професійної експозиції на прикладі зменшеної моделі за розміром, але не за значенням.

Експозиція творчих робіт вихованців спеціалізованих закладів повинна бути логічним продовженням або композиційним акцентом для архітектурного простору конкретного приміщення. Важливо при всій багатогранності та унікальності окремих експонатів створювати органічну та цілісну експозицію загалом, адже вона виконує цілий ряд функцій, важливою серед яких є суто декоративна.

Завдяки вдало розставленим просторовим акцентам, унікальним авторським прийомам та гармонійним кольоровим сполученням можливо досягти максимальної художньої виразності предметів інтер'єру, що виконували виключно утилітарну функцію. То ж аналізуючи інформативний ряд, що буде представлено на дошці для об'яв чи полиці для загальних потреб у інтер'єрі закладу соціального захисту дітей, необхідно враховувати якісні показники самої основи для написів та зберігання предметів.

Розмір, колір, фактура, форма фонові частини можуть посилити та змінити візуальне сприйняття одного й того самого предмету завдяки раціональному використанню якісних властивостей предметів. Потрібно враховувати величину, колір основи та самого графічного знаку, особливості графічного сприйняття шрифту для використання у повсякденних повідомленнях та елементарних шрифтових композиціях. Тематику шрифту можливо використовувати не тільки як інформативний знак, але як і декоративний елемент дизайну інтер'єрів закладу соціального захисту дітей. Можливо наділити особливими функціями та значенням у житті мешканців даних установ дуже прості, але візуально виразні предмети. Всі засоби та прийоми дизайну інтер'єру повинні бути адаптовані до дітей за віковими показниками, статевою приналежністю та творчими здібностями.

Слід зазначити, що у теоретичних дослідженнях питання дизайну інтер'єрів спеціалізованих закладів для неповнолітніх, функціонально-планувальні рішення та принципи організації предметно-просторового середовища закладів розглядалися фрагментарно. Більшість сучасних вітчизняних публікацій присвячені суміжним до даної теми в напрямку «дитячого інтер'єру»: архітектурним принципам планування, проектуванню та будівництву дошкільних, шкільних та позашкільних закладів, закладів з традиційними формами піклування самотньою дитиною. Найбільш ґрунтовними виступають психологічні, соціальні та правові дослідження життєдіяльності дітей. Саме тому необхідним є продовження дослідження маловивчених аспектів по даній темі, в коло яких входить дизайн інтер'єрів спеціалізованих закладів для дітей в залежності від типу споруд та архітектурно-планувальної організації.

Список використаних джерел:

1. Коваль-Цєпова А.В. Особливості елементів дизайну інтер'єрів спеціалізованих закладів для дітей, що потребують соціальної адаптації з урахуванням типу будівель / А.В. Коваль-Цєпова // Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Роль митця і традиційних інститутів мистецтва за умов всезростаючого впливу індустрій»: Зб. наук. пр. – Київ: КНУКіМ, 2009. – С. 77–78.
2. Корчак Я. Как любить ребенка / Я. Корчак // Книга о воспитании: перевод с польского. – М.: Политиздат, 1990. – 493 с. с ил.